

הארגון העולמי של בתי הכנסת
והקהילות האורתודוקסיות
World Organization of Orthodox
Synagogues and Communities

בס"ד

"וְהָיָה מִיָּדֵי זֶדְדִּי בְּזֶדְדִּי, וּמִיָּדֵי שְׁבֻת בְּשְׁבֻתוֹ"
And it shall come to pass that from one New Moon to another,
and from one Sabbath to another

(ישעיהו פרק סו פסוק כג)

לוח דינים ומנהגים לעדות ישראל

איחוד בתי הכנסת בישראל
Union of Synagogues in Israel
www.unisyn.org.il

מנחם אב תשע"ז

24 ביולי 2017 – 21 באוגוסט 2017

המולד: ליל שני (23.7.17) בשעה 22:00 ו-14 חלקים.

קידוש לבנה: מליל שישי, ה' במנחם אב (27.7.17) עד ליל שני ט"ו בחודש (6.8.17) – המנהג שאין מברכים לפני תשעה באב. לפי רמ"א או"ח תכ"ו אין לברך במוצאי תשעה באב; לפי משנה ברורה יכול לברך אם יטעם.

זמן קידוש לבנה לפי עדות המזרח: נוהגים להמתין עד מוצאי התענית.

יום שני, א' מנחם אב (24.7.17), ראש חודש: תפילת ראש חודש.

משנכנס אב ממעטים בשמחה ובמשא ומתן, בבניין ובנטיעה של שמחה. אסור לרחוץ כל הגוף רחיצה של תענוג, כגון שחייה בבריכה או בים, אולם רחיצה של ניקיון מותרת בצונן. עד אחרי ט' באב אסור לכבד וללבוש בגדים מכובסים או מגוהצים שלא לבשו אותם לפני כן. לובשים בשבת בגדי שבת, כמנהג הגר"א. בשר ויין מותרים רק בשבת או בסעודת מצווה. יש שאין מקדשים הלבנה עד י' באב. הספרדים מחמירים בכל זה רק בשבוע שחל בו ט' באב.

יום שישי, ה' מנחם אב (28.7.17). עש"ק חזון. מתרחצים וטובלים לכבוד שבת כבכל יום שישי.

זמני הדלקת נרות ביום שישי ה' מנחם אב (28.7.2017)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
21:03	מדריד	17:00	מלבורן	19:55	ניו יורק	20:17	ירושלים	19:03	ירושלים
21:11	מרבייה	17:15	יוהנסבורג	19:28	לוס אנג'לס	20:20	תל אביב	19:20	תל אביב
20:16	טורונטו	17:41	בואנוס איירס	21:06	פריס	20:18	באר שבע	19:20	באר שבע
19:27	ורשא	21:16	מוסקבה	20:26	לונדון	20:21	חיפה	19:14	חיפה
		20:02	רומא	21:08	אמסטרדם	20:13	אילת	19:05	אילת

שבת פרשת דברים, "שבת חזון". ו' מנחם אב (29.7.17)

קוראים הפסוק "איכה אשא לבדי" בניגון איכה. ללוי מתחילים פסוק שלפניו "יוסף". מפטרים בישעיה א: "חזון ישעיה", עד (כז) "ושביה בצדקה" בניגון של איכה, חוץ מפסוקי נחמתא. מותר להזכיר נשמות (פמ"ג) ואומרים אב הרחמים.

במנחה קוראים לשלשה בפרשת ואתחנן. אבות פרק ג'.

במוצאי שבת קודש מבדילים על היין. אם יש תינוק נותנים לו לשתות, ואם אין תינוק – שותה המבדיל.

ערב תשעה באב, יום שני, ח' מנחם אב (31.7.17). במנחה אין אומרים תחנון. בסעודה המפסקת אין אוכלים שני תבשילים, ולא ישבו שלשה אנשים יחד. יושבים על הארץ בלא חליצת הנעלים, ומפסיקים לאכול מבעוד יום. אחר חצות היום אסור ללמוד, מלבד נושאי אבלות וחורבן. תחילת הצום – כמה דקות לפני שקיעה. השקיעה בירושלים 19:40.

תשעה באב, יום שלישי, ט' מנחם אב (1.8.17). "צום החמישי". חמשת עינויים כביום כפור. קודם ערבית מסירים הפרוכת מארון הקודש, ומתפללים בקול נמוך. שמונה עשרה, קדיש תתקבל. מדליקים נרות מעטים, לצורך הקריאה. יושבים על הארץ וקוראים איכה בקול נמוך ובניגון עצוב כמקובל. (לדעת הגר"א אם יש מגילה כשרה מברכים על מקרא מגילה). קינות, "ואתה קדוש", קדיש שלם בלי תתקבל, עלינו, קדיש יתום. נפטרים לביתם ואין אומרים שלום איש לרעהו. אָבֵל תוך שבעה הולך לבית הכנסת לשמוע "איכה" ולומר "קינות" בלילה וביום, ויכול לעלות לתורה ולמפטיר (מח"ב).

שחרית. נוטל ידיו עד קשרי אצבעותיו (וכן אחרי עשיית צרכיו), ואחר שניגב ידו ויש בה רק לחלוחית, מעביר על עיניו. (מי שעיניו מלוכלכות מותר לרחוץ). רבים נוהגים לא לברך "שעשה לי כל צרכי" (לדעת הגר"א מברך בלילה, כשנועל נעליו). אין מניחים טלית ותפילין, וטלית קטן לובש בלי ברכה, ולדעת הגר"א יברך (נכון לישון בטלית קטן ויוצא מידי ספק). בתפילה אין אומרים "פטום הקטורת" ופרשת הקרבנות, אבל אומרים: "מזמור לתודה". בתפילת עמידה של שחרית אין אומרים "נחם", והש"ץ אומר "עננו" בין "גואל ישראל" ל"רפאנו". אין הכוהנים עולים לדוכן, ואין אומרים "ברכנו", "אבינו מלכנו" ותחנון. אחר חזרת הש"ץ חצי קדיש, וקוראים בתורה לשלשה בפרשת ואתחנן: "כי תוליד בנים", והשלישי הוא המפטיר. חצי קדיש, ומפטרים בניגון איכה: "אסוף אסיפם" (ירמיה ח, יג) עד "נאם ה'" (ט, כג). בברכת ההפטרה מסיים: "מגן דוד", "הללו", מחזירים ספר התורה לארון הקודש, ואומרים קינות. ראוי להוסיף קינות על השואה. אחרי הקינות: אשרי ובא לציון, ואין אומרים למנצח, מדלגים פסוק "ואני זאת בריתי", קדיש שלם בלי תתקבל, עלינו, קדיש יתום, ואין אומרים שיר של יום, ונוהגים לקרוא שוב מגילת איכה בלי ברכה.

יש מנהגים שונים בסדרי התפילה. יש שנוהגים לקרוא את הקינות מיד לאחר חזרת הש"ץ, ואחרי הקינות קוראים בתורה ומפטרים, ואחרי החזרת ספר תורה לבידלי קוראים "איכה". יש קהילות שנוהגים אחרי חזרת הש"ץ לפתוח את ההיכל ולומר את הקינות שאומרים בפתחת ההיכל, ואחרי קריאת התורה וההפטרה אומרים "אשרי" ומחזירים את הספר להיכל. קוראים את מגילת "איכה", ואח"כ אומרים את הקינות ומסיימים את התפילה כנהוג. מדלגים על "ובא לציון", ומתחילים ב"ואתה קדוש".

בעניין הנחת תפילין בתשעה באב: יש מנהגים שונים. יש המתעטפים בטלית ומניחים תפילין בשחרית. והיום התפשט המנהג שאין מניחים תפילין בשחרית, ובמנחה מתעטפים בטלית ומניחים תפילין.

אם יש ברית מילה, מלים אחר הקינות. המוהל והסנדק, האב והאם, לובשים בגדים מגוהצים עד אחרי המילה. נותנים הכוס לקטן לשתות, ואסור לאכול עד הלילה.

הולכים ביום זה כנזופין, ואין שואלים בשלום כשפוגשים חבר. עם הארץ השואל - משיבים לו בשפה רפה. לא לומדים תורה, משום שנאמר "פקודי ה' משמחי לב", חוץ מדברים השייכים לאבילות היום. עד חצי היום אין עושים מלאכה, ואין יושבים על הספסל. חליצת הנעלים היא מחמשת העינויים, ונוהגת כל היום (ויש המקילים בזה אחה"צ, וראוי להעיר להם).

מנחה. מתעטפים בטלית ומניחים תפילין, ואומרים 4 פרשיות, שיר של יום ושאר דברים שהחסיר בשחרית. (לדעת "משנה ברורה" אין לקרוא 4 פרשיות, שהוא כקורא בתורה, ותלמוד תורה אסור כל היום). אשרי, חצי קדיש. מוציאים ספר תורה, וקוראים לשלשה בפרשת "ויחל", והפטרות "דרשו ה'" כבתענית ציבור. חצי קדיש לפני תפילה בלחש. בשמונה עשרה אומר "נחם" ב"בונה ירושלים", וחותרם "מנחם ציון ובונה ירושלים", ו"ענגו" בשומע תפילה. הש"ץ אומר "ענגו" בין ברכת "גואל" ל"רפאנו" בברכה מיוחדת, ו"נחם" בבונה ירושלים. שכח לומר "נחם" במקומו, אומר בלא חתימה ב"שומע תפילה" אחר "ענגו", או קודם "ותחזינה", ועל כולם" או "אלקי נצור", ואם לא אמר כלל אינו חוזר. ברכת כהנים (כשמתפללים אחר פלג המנחה). אין אומרים "אבינו מלכנו". אחר חצות מותר לשבת על הכסא.

ערבית. יש מקדשים הלבנה, ואוכלים 27 דקות אחרי השקיעה (בירושלים – 20:07). בערב עדיין אסור לאכול בשר ולשתות יין ולכבס מפני אבילות היום, ויש מחמירים עד חצות היום למחרת.

זמני הדלקת נרות ביום שישי, י"ב מנחם אב (4.8.2017)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
20:56	מדריד	17:06	מלבורן	19:47	ניו יורק	20:11	ירושלים	18:57	ירושלים
21:04	מרבייה	17:18	יוהנסבורג	19:22	לוס אנג'לס	20:13	תל אביב	19:14	תל אביב
20:29	טורונטו	17:46	בואנוס איירס	20:55	פריס	20:12	באר שבע	19:14	באר שבע
19:15	ורשא	21:02	מוסקבה	20:14	לונדון	20:14	חיפה	19:08	חיפה
		19:54	רומא	20:56	אמסטרדם	20:07	אילת	19:00	אילת

שבת פרשת ואתחנן, י"ג מנחם אב "שבת נחמו" (5.8.17)

קוראים את "עשרת הדברות" בטעם התחנות, ויש הקוראים בטעם העליון. מפטירים בשעיה מ: "נחמו נחמו עמי", עד (כו) "לא נעדר". **במנחה** קוראים לשלשה בפרשת עקב. אבות פרק ד'.

יום שני, ט"ו מנחם אב, חמשה עשר באב (7.8.17). אין אומרים בו תחנון וגם לא במנחה שלפניו. אומרים למנצח. ואין מתענים בו, אפילו חתן ביום חופתו, ונוהגים בו קצת שמחה, כדברי חז"ל: "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב". בימי הבית השני היה ט"ו באב יום טוב: בנות ישראל יוצאות לחול בכרמים ואומרות "בחור שא עיניך" וכו' (תענית כו, ב). "עוד ישמע בערי יהודה ובחצות ירושלים קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה". הניסיונות לזייף מנהג זה בימינו - ראויים לגינוי.

זמני הדלקת נרות ביום שישי י"ט מנחם אב (11.8.2017)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
20:47	מדריד	17:12	מלבורן	19:39	ניו יורק	20:04	ירושלים	18:51	ירושלים
20:57	מרבייה	17:22	יוהנסבורג	19:15	לוס אנג'לס	20:08	תל אביב	19:08	תל אביב
19:59	טורונטו	17:51	בואנוס איירס	20:49	פריס	20:04	באר שבע	19:08	באר שבע
19:02	ורשא	20:47	מוסקבה	20:01	לונדון	20:07	חיפה	19:02	חיפה
		19:45	רומא	20:43	אמסטרדם	20:01	אילת	18:54	אילת

שבת פרשת עקב, כ' מנחם אב (12.8.17)

מפטירים בשעיהו מט, יד: "ותאמר ציון" עד (ג, נא) "תודה וקול זמרה". **במנחה** קוראים לשלשה בפרשת ראה. אבות פרק ה'.

זמני הדלקת נרות ביום שישי כ"ו באב (18.8.2017)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
20:37	מדריד	17:17	מלבורן	19:29	ניו יורק	19:56	ירושלים	18:44	ירושלים
20:48	מרבייה	17:25	יוהנסבורג	19:07	לוס אנג'לס	19:58	תל אביב	19:01	תל אביב
19:48	טורונטו	17:56	בואנוס איירס	20:31	פריס	19:57	באר שבע	19:01	באר שבע
18:48	ורשא	20:31	מוסקבה	19:47	לונדון	19:59	חיפה	18:54	חיפה
		19:35	רומא	20:28	אמסטרדם	19:53	אילת	18:47	אילת

שבת פרשת ראה, כ"ז מנחם אב (19.8.17)

מפטירים בשעיה נד, יא: "עניה סוערה" עד (נה, ה): "כי פארך". ראש חודש אלול שיחול בימים שלישי ורביעי (22-23.8.17). אין אומרים "אב הרחמים".

מולד חודש אלול: יום שלישי (22.8.17) בשעה 10:44 ו-15 חלקים.

במנחה קוראים לשלשה בפרשת שופטים. אבות פרק ו'.

יום שני, כ"ט מנחם אב (21.8.17). ערב ראש חודש. יום כיפור קטן, ואין אומרים תחנון. **יום שלישי, א' דראש חודש אלול, ל' מנחם אב (22.8.17).** תפילות ראש חודש.

לתשומת לבכם, המעוניינים בזמני הדלקת נרות שבת בכל רחבי העולם – ראו בקישור של אתר "ישיבה": <http://www.yeshiva.org.il/calendar>

ברכת חודש טוב ומבורך
אליעזר שפר
Eliezer Sheffer

